

Omskæring: Imamer udsteder fatwa mod pigeomskæring

9. september 2005 Information Side 8 / 9 (indland) Marie Louise Kjølbye... 729 ord Id: e04513d1

Seks imamer udsteder nu en regulær fatwa mod pigeomskæring, som de beskriver som ikke-islamisk og skadelig. Meget positivt, mener den norske ekspert Unni Wikan.

Seks imamer har netop udsendt en ny 'Muslimsk erklæring om kvindelig omskæring', som fastslår, at denne tradition udelukkende er kulturel og både kan og bør undgås.

"Det er et meget positivt signal, for mange tror, at omskæring er religiøst," siger den norske ekspert i islam og pigeomskæring Unni Wikan.

Imamernes fælles erklæring præsenteres i dag i København i forbindelse med en stor nordisk konference. For konferencen står Foreningen mod Pigeomskæring, som har bragt de seks imamer sammen og desuden igangsætter en underskriftindsamling blandt somaliere i Danmark, oplyser foreningens talsmand, Tine Kristensen.

"Erklæringen er en regulær fatwa," fortæller imam Abdul Wahid Pedersen, der er medforfatter og -underskriver sammen med Mohammed Fouad al-Barazi, Ahmed Abu-Laban, Fatih Alev, Abu-Bakar Nur Shirwa og Adan Yusuf Qanyare. Ikke mindst den herboende al-Barazis status som 'tung' muslimsk lærd bidrager til erklæringens autoritet som fatwa (religiøst påbud) men styrkes også, når flere imamer bakker op.

Alle seks imamer har tilknytning til Danmark og sammenfatter deres opfattelse således:

"Da ingen form for omskæring af kvinder således er pligt eller sunna (religiøst betinget sædvane, red.) for muslimer, og den danske lovgivning forbyder enhver form for omskæring af piger blandt herboende personer - lige meget om det finder sted i Danmark eller udlandet - anbefaler vi, at man helt ophører med at omskære piger selv i sin mindste form."

Unni Wikan er begejstret for initiativet: "Imamerne har position og autoritet og kan påvirke holdninger. Når de kommer på banen med en udtalelse, er det en meget vigtig politisk og religiøs handling," siger hun. Ikke-islamisk

I Danmark er pigeomskæring forbudt. Overlæge Charlotte Wilken Jensen, der er medlem af det nordiske netværk for Forskning om kvindelig omskæring, FOKO, og medarrangør af konferencen, kender dog ikke det nøjagtige omfang af omskæring af småpiger i Danmark eller Sverige.

"Om fem-seks år begynder børnene af de somaliske indvandrere, der kom i begyndelsen af 1990'erne og selv er omskåret, at gå til gynækologisk undersøgelse og få børn. Så vil vi vide mere," siger Charlotte Wilken, der dog også påpeger, at fænomenet ifølge WHO's internationale tal er på retur - omend meget langsomt.

For eksempel har regeringen i Sudan offentligt taget afstand fra 'den store' kvindeomskæring. Mange muslimske debatfora på internettet anfægter også fænomenets religiøse legitimitet. Også Unni Wikan mener, at fænomenet globalt går tilbage, fordi mange i og udenfor Afrika aktivt søger at bekæmpe det.

Specielt i somaliske miljøer opfattes pigeomskæring dog som påbudt eller i det mindste ærefuldt. Det afviser nu Abdul Wahid Pedersen: "Om pigeomskæring er ærefuldt, må folk selv om, men man kan ikke

pålægge andre traditioner," siger han og forklarer, at han vil understrege over for sin menighed, at pigeomskæring er skadelig, ikke anbefalet i islam samt ulovlig i Danmark.

I en syv siders teologisk udredning i tilgift til fatwaen præciserer imam al-Barazi, at de teologiske overleveringer, der understøtter pigeomskæring, er meget svage.

Dette bakkes op af både imam Abu Laban og Unni Wikan: "Intet tyder på, at profeten Muhammad har godkendt eller støttet omskæring. Kun, at han ønskede at begrænse det," understreger Abu Laban.

Håber på effekt

Erklæringens konkrete effekt er uklar. I det somaliske miljø, hvor pigeomskæring traditionelt har været meget udbredt, tør imam Adan Yusuf Qanyare ikke spå om store omvæltninger med det samme. Han har selv somalisk baggrund og fungerer i en somalisk menighed i Birmingham, England, hvor budskabet møder betydelig modstand fra folk, der tror, at de er dårlige muslimer, hvis ikke de omskærer deres små piger. Så sent som i 2002 mødte han i en hollandsk moske voldsomme religiøst begrundede indvendinger efter en prædiken mod omskæring.

"Men jeg vil fortælle dem, hvor helbredsskadeligt, det er, og at Gud ikke vil belønne dem, men sige: 'Kroppen er skabt fuldendt, hvorfor skærer du noget af den?'" siger Qanyare, der dog også mener, at behovet for oplysning er meget stort.

Han bakkes op af Abu Laban, der selv er villig til f.eks. at uddele flyveblade og tror, at tiden for omskæring langsomt rinder ud: "Folk vil ikke opretholde en uholdbar tradition. Men det vil tage lang tid," siger Abu Laban. Han mener, at organisationer, myndigheder og muslimske lærde bør arbejde sammen om at bekæmpe omskæring.

Wahid Pedersen, der som leder af en somalisk muslimsk skole har nære kontakter til somalierne i Danmark, vurderer, at den usædvanligt klare melding aktuelt diskuteres i det danske miljø. "Det giver folk noget at læne sig op ad," mener han.

Ledende artikel: Fatwa mod omskæring

12. september 2005 Information Side 24 / 25 (bagside) 453 ord Id: e04554f6

"Profeten Muhammad sagde til hende: 'Skær ikke for dybt, for det er meget bedre for kvinden, og ønskeligt for hendes mand'". 3. Hadith

Fundamentalisme er tradition under belejring, skriver økonomen og New Labour-guruen Anthony Giddens et sted.

Mere præcist kan det næsten ikke siges, at når værdisystemer støder sammen, bliver de mere ekstreme og rethaveriske. Fundamentalisme træder i stedet for nysgerrighed og dialog i en logik, der også kendes 'som det kan du selv være'. Præcis som store dele af de senere års danske indvandrerdebat, som alt for tit er det endt med, at man på ord har sloget om, på hvilken side de mest undertrykte kvinder, de mest uregerlige unge og de mest anstødelige vaner befandt sig.

Imens har regeringen på den ene fløj efterlyst et tydeligere moderat muslimsk modspil til de ekstreme varianter. På den anden side har muslimer ofte afvist at tage stilling til forudbestemte dagsordener. Forståeligt, måske, men ikke befordrende for en offentlig dialog.

MEN NYE TONER er på vej. Seks imamer har netop udstedt noget så usædvanligt som en religiøs fatwa på dansk mod omskæring af piger, som med baggrund i ovenstående citat ofte associeres med islam. Men dén association er nu eftertrykkeligt brudt af Abdul Wahid Pedersen, Mohammed Fouad al-Barazi, Ahmed Abu-Laban, Fatih Alev, Abu-Bakar Nur Shirwa og Adan Yusuf Qanyare. De seks blev i august sat samlet stævne af Foreningen mod Pigeomskæring, og nu slår de fast, at skikken hverken er påbudt eller anbefalet i islam, men alene er en kulturel sædvane, strafbar i Danmark, og desuden af helbredsgrunde bør vælges fra.

PIGEOMSKÆRING (Female Genital Mutilation, FGM) omfatter 60 procent af kvinderne i 40 lande. 130 millioner kvinder i bl.a. Somalia, Yemen, Irak og Egypten er omskåret, og hvert år omskæres to millioner småpiger. Følgerne kan bl.a. være død, infektioner og barnløshed. Der skelnes mellem såkaldt sunna-omskæring ('den lille'), der fjerner eller beskærer klitoris og den langt mere udbredte 'store' omskæring (infibulation), hvor alle pigens ydre kønsorganer fjernes og stumperne sys til en glat flade.

SPØRGSMÅLET ER NU, hvor langt en fatwa fra en gruppe europæiske imamer når ud? Til danske, svenske, norske og britiske familier med somalisk baggrund? Helt til Afrika?'

Virke vil erklæringen i hvert fald, fastslår eksperter som norske Unni Wikan og den somalisk-britiske imam Adan Yusuf Qanyare. Imamer har religiøs autoritet, og vished om, at man kan være en god muslim uden at skære kropsdele af sine småbørn, vil med tiden reducere problemet.

Nogle danskere ville måske ønske, at muslimer ikke behøvede religiøse argumenter for at afskaffe en skik, de anser for barbarisk. Men de kunne også vælge at glæde sig over, at dialog er mulig, og endda i denne sag kan ende med at forbedre tilværelsen for mange, mange mennesker. En sejr for alle. mlk

Sundhedsministeren appellerer til muslimske overhoveder

30. april 2000 Ritzaus Bureau 677 ord Id: Z5900621

Sundhedsminister Sonja Mikkelsen (S) appellerede søndag eftermiddag kraftigt til herboende muslimske overhoveder - imamer - om at bekæmpe omskæring af muslimske kvinder. Det skete i en fyldt i landstingssal på Christiansborg, hvor Sundhedsstyrelsen og Det Islamiske Forbund havde arrangeret et oplysningsmøde om islams syn på kvinders rettigheder og kvindelig omskæring. - Jeg appellerer til jer. I har mulighed for at gå ud i moskeerne og oplyse om de risici og følger, der er forbundet med kvindelig omskæring. Det er meget vigtigt, at I gør det, sagde Sonja Mikkelsen. Udover Sonja Mikkelsen var tre oplægsholdere mødt op for at fortælle om emnet. Især læge Abdi Farah Alis indlæg gjorde det klart for de fremmødte, hvor alvorlig en sag omskæring af kvinder er. Han opremsede, uden nåde, nogle af de følger, som omskæringen kan være årsag til:

Smertefuld vandladning, infektioner, blodforgiftning, psykiske chok, store smerter ved menstruation, kronisk underlivsbetændelse, komplikationer i forbindelse med graviditet og fødsel samt smerte ved samleje og seksuelle problemer.

Der er mange, der anser kvindeligomsikæring for at være en religiøs pligt. Formanden for Det Islamiske Forbund i Danmark, imamen Mohamed Fuad El-Barazi, tog i sit oplæg udgangspunkt i denne forestilling.

Han gengav flere steder i Koranen, hvor det understreges, at mænd og kvinder er lige. Derudover citerede han religiøse lærde for at sige, at der intet sted i Koranen siges, at kvindelig omskæring er en religiøs pligt. El-Barazi understregede, som samtlige oplægsholdere, at kvindelig omskæring er forbudt ved lov i Danmark. - Det er en misforståelse at tro, at kvinder skal undertrykkes ifølge islam. Kvinder har netop en ophøjet status og skal behandles ordentligt, sagde han.

Sonja Mikkelsen præciserede det lovgrundlag, som man ifølge dansk lov kan bruge til at straffe sundhedspersonale og andre personer, der udfører eller medvirker til at foretage kvindelig omskæring. - Kvindelig omskæring er forbudt ved dansk lov. Vi kan straffe efter §245 og §246 i straffeloven, der handler om vold mod menneskekroppe. Den første paragraf kan give op til fire års fængsel og den sidste op til otte års fængsel, sagde hun.

Den sidste oplægsholder var lektor i Mellemøstlige studier ved Københavns Universitet, Jørgen Bæk Simonsen. Under overskriften "Kvindes rettigheder i forhold til islam" opfordrede han alle ikke-muslimer til at sætte sig ind i Koranen og lade være med at udtale sig på baggrund af ubekræftede rygter. - Det er en fælles sag, som muslimer og ikke-muslimer må arbejde sammen om. Men vi skal huske, at det ikke er alle muslimer, der bruger kvindelig omskæring. Jeg vil gerne opfordre alle ikke-muslimer til at bruge et par søndage i solskinnet til at sætte sig ind i islams skrifter. Dermed kunne vi undgå misforståelser og fordomme, sagde han.

Fakta.

Kilde: Sundhedsstyrelsens bog "Omskæring af piger" fra 1999.

- Kvindelig omskæring er først og fremmest en afrikansk skik.
 - Man regner med, at cirka 130 millioner piger og kvinder i Afrika er omskåret, og hvert år får yderligere to millioner piger foretaget indgrebet.
 - I Somalia er det et skønhedsideal, at kvinden er helt glat forneden. Man anser det også for at være mest hygiejnisk.
 - Man mener, at omskæring med fjernelse af klitoris beskytter mod promiskuitet og seksuelle lyster.
 - Det er ofte en betingelse for at blive gift, at man er omskåret.
 - Infibulation, den mest omfattende form for kvindelig omskæring, skal sikre, at kvinden er jomfru ved ægteskabets indgåelse.
 - Specielt de ældre kvinder fastholder skikken. Det giver dem status at foretage omskæringen.
- Der er principielt tre former for kvindelig omskæring: 1. Sunna og Klitoridectomi: Sunna bruges af mange som betegnelse for at fjerne forhuden på klitoris, men i praksis bliver ofte en del af klitoris fjernet samtidig. Ved klitoridectomi forstås hel eller delvis fjernelse af klitoris. 2. Excision: Fjernelse af en del af klitoris eller hele klitoris i forbindelse med hel eller delvis fjernelse af de små skamlæber. 3. Infibulation: Fjernelse af klitoris, de små skamlæber og en del af de store skamlæber, hvor de rå sårflader enten sys sammen eller holdes sammen med akacietorne, således at der kun efterlades et ganske lille hul til urin og menstruationsblod.